

Тема 8: Механізований (танковий) батальйон **(рота) в основних видах бою**

Заняття 2: Ведення оборонного бою **батальйоном (ротою)**

Питання, що розглядаються:

1. Дії батальйону (роти) під час ведення оборонного бою на першому рубежі оборони.

- 1.1. Дії батальйону (роти) до початку наступу противника
- 1.2. Дії батальйону (роти) з переходом противника в атаку.
- 1.3. Дії батальйону (роти) під час знищення противника, що вклинився в район оборони (опорний пункт).

2. Ведення оборонного бою батальйоном (ротою) в особливих умовах.

- 2.1. Ведення оборонного бою в оточенні.
- 2.2. Ведення оборонного бою вночі.
- 2.3. Ведення оборонного бою взимку.

Полковник запасу працівник ЗСУ О.В.БАБІЙ

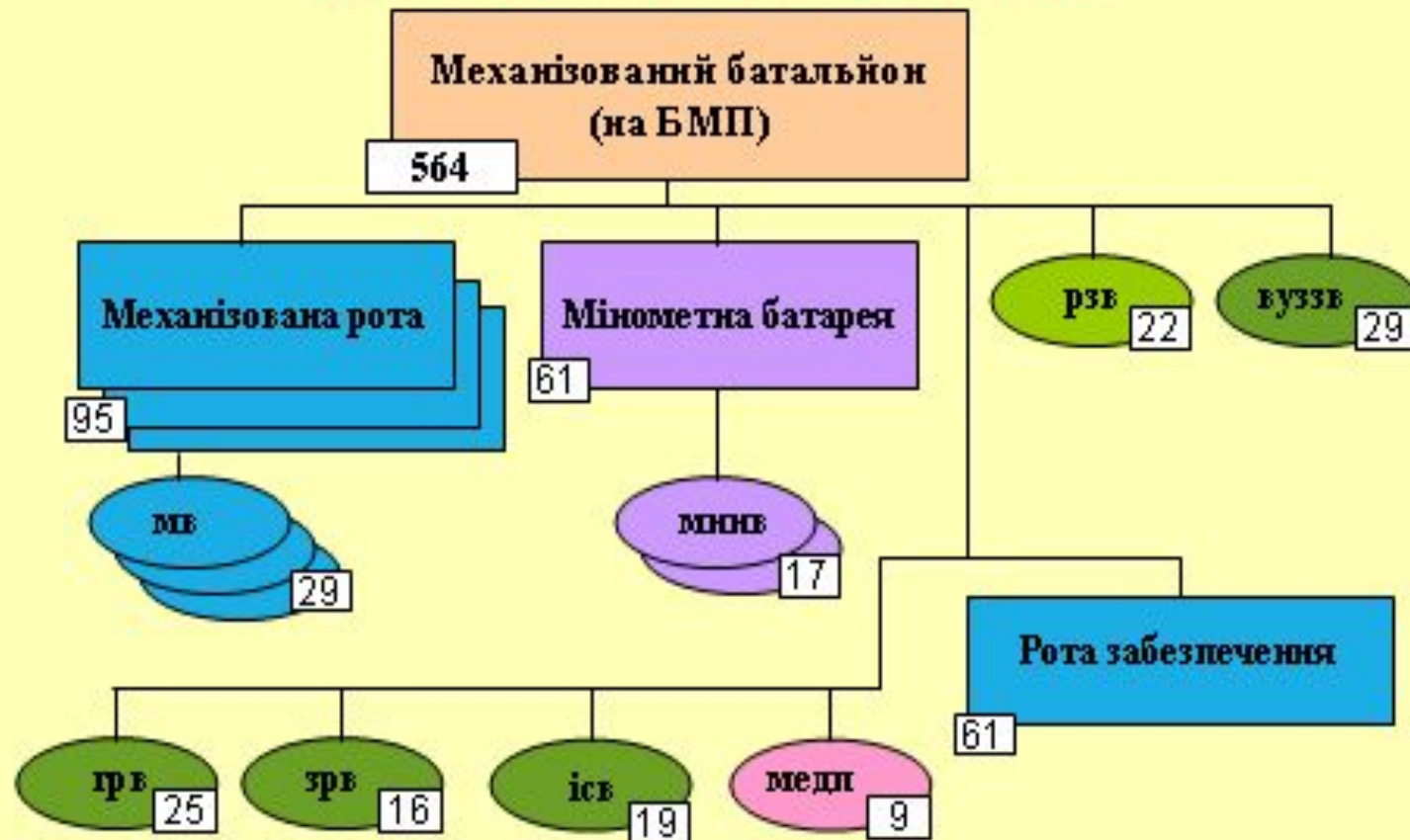

ЛІТЕРАТУРА

- 1.** Бойовий статут Сухопутних військ. Частина 2. Батальйон, рота .- ГУБП СВ, К.:, 2010.
- 2.** Тактика загальновійськових підрозділів /Романенко О.П., Шарий В.І., Варюхін В.О. та інші.-К.: АЗСУ, 1998.
- 3.** Тактика (Батальйон, рота). Підручник. Одеса, ОІСВ, 1997.
- 4.** Тактика в боевых примерах (батальон)/ Лютов И.С., Матий Е. З., Прохоров В.С. и др.- М.: Воениздат, 1976.
- 5.** Воробьёв И.Н. О тактике. Эволюция роли и места тактики в военном искусстве. // Военная мысль. - 2001. - №1. - С. 46-52.
- 6.** Гончарук М.Г. Шляхи вирішення проблем воєнного мистецтва через аналіз взаємозв'язків його складових частин. // Труди академії - 1999. №11 - с.11.
- 7.** Колесніков В.О., Кривошеєв М.А., Монографія, Розвиток поглядів на підготовку та проведення спеціальних операцій у збройних конфліктах. ВВП "Мрія-1", Видання друге, доповнене. м. Суми, 2004. – 280с.
- 8.** Россия (СССР) в локальных войнах и военных конфликтах второй половины XX века, Москва, Кусково Поле, Цолиграфресурсы, 2000, с.574.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

БМП – 38 од.	БМП-1К – 1 од.
БМП-1КШ – 1 од.	БРМ-1 – 1 од.
120 мм міномети – 6 од.	Автомобілі ГАЗ-66 – 6 од.
АГС-17 – 6 од.	ПЗРК – 1 од.
ПЗМ-2 – 1 од.	БРЕМ – 1 од.
Автомобіли – 30 од. (15/15)	

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ НА ПЕРШОМУ РУБЕЖІ ОБОРОНИ

До початку наступу противника в ротах виділяються чергові танки, БМП (БТР) та інші вогневі засоби, які розташовуються на запасних або тимчасових вогневих позиціях, у постійній готовності до знищення окремих груп противника, що намагаються вести розвідку, пророблювати проходи в інженерних загородженнях або проникнути в глибину оборони, а також разом з черговими засобами ППО до відкриття вогню по його літаках і вертольотах. Крім того, в умовах безпосереднього зіткнення з противником чергові вогневі засоби повинні перешкоджати пересуванню противника в його розташуванні та проведенню ним інженерних робіт. Снайпери знищують офіцерів, снайперів, спостерігачів, обслуги вогневих засобів та інші цілі противника. Інші підрозділи, підтримуючи постійну готовність до відбиття атак противника, удосконалюють інженерне обладнання позицій.

Командир батальйону (роти) на основі особистого спостереження і даних розвідки повинен своєчасно встановити підготовку противника до наступу, початок його висування й розгортання, доповісти про це старшому командирі, уточнити завдання підпорядкованим підрозділам і доданий артилерії, привести їх у повну готовність для відбиття противника.

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ НА ПЕРШОМУ РУБЕЖІ ОБОРОНИ

Дрібні групи і розвідувальні підрозділи противника знищуються раптовим вогнем бойової охорони та чергових бойових засобів. Командир батальйону управляє боєм бойової охорони, підтримує її вогнем мінометної батареї батальйону, приданої і підтримуючої артилерії з тимчасових вогневих позицій. Під час бою за утримання передової позиції (позиції бойової охорони) командир батальйону висуває свій командно-спостережний пункт вперед і розміщує його в одному з опорних пунктів рот першого ешелону.

Значні сили противника під час підходу до позиції бойової охорони уражаються не тільки вогнем штатних засобів призначеного взводу, але й виділеними з механізованих (танкових) рот, які діють на передньому краї оборони, вогневими засобами. Бойова охорона у взаємодії з призначеними вогневими засобами знищує, головним чином, танки та інші броньовані об'єкти противника перед його фронтом. Виділені в батальйоні танки, протитанкові засоби, міномети і підтримуюча артилерія, а також чергові вогневі засоби старшого командира знищують танки і піхоту противника, який намагається обминати бойову охорону і вийти їй у фланг і в тил. Коли противник розгорне перед фронтом оборони батальйону свої основні сили і засоби, командир батальйону з дозволу командира бригади (полку) віддає наказ командирі бойової охорони на вихід з бою і відхід, після чого переміщує командно-спостережний пункт. Відхід взводу прикривається вогнем артилерії, призначених вогневих засобів рот першого ешелону і здійснюється перекатами з використанням складок місцевості, інженерних загороджень і аерозолів (димів). Взвод бойової охорони, який відійшов, займає позиції в ротному опорному пункті або виводиться в резерв батальйону.

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ НА ПЕРШОМУ РУБЕЖІ ОБОРОНИ

Розвідка боєм і атака передових підрозділів противника відбиваються вогнем призначених засобів і підрозділами, які обороняються на цих напрямках. Спостереження за противником посилюється.

Після відходу бойової охорони і відбиття атаки вогневі засоби, які себе виявили, за вказівкою командира батальйону (роти) приховано змінюють позиції. Проходи, які пророблені противником в інженерних загородженнях, негайно закриваються, а якщо це зробити неможливо, по них підготовлюється вогонь артилерії та інших вогневих засобів.

У ході вогневої підготовки атаки противника командир батальйону (роти) веде безперервне спостереження, уточнює завдання підрозділам, артилерії та іншим вогневим засобам щодо ураження виявлених засобів високоточної зброї, артилерії, танків, інших броньованих машин і піхоти противника, які висуваються або приготувалися до атаки. Одночасно він оцінює обстановку, вживає заходів щодо закриття проломів у бойовому порядку, відновлення управління, системи вогню і взаємодії, а також ліквідації наслідків застосування противником ЗМУ. Особовий склад рот, за винятком призначених чергових засобів та спостерігачів, у цей час укривається в щілинах, бліндажах, сховищах, БМП (танках), на дні окопів і траншей у готовності швидко зайняти свої місця на позиціях для відбиття атаки.

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ НА ПЕРШОМУ РУБЕЖІ ОБОРОНИ

З переходом противника в атаку командир б-ну (роты) дає команду особовому складу на зайняття ВП і зосереджує вогонь усіх засобів по основних силах противника. Штатні вогневі засоби і додана артилерія ЗВ і вогнем по окремих цілях, рухомим і нерухомим ЗгВ завдають ураження засобам ВТЗ, танкам та іншим броньованим машинам і, порушуючи бойові порядки підрозділів противника, створюють вигідні умови для знищення їх вогнем танків, БМП, ПТКР і гранатометами, всі засоби ППО ведуть розвідку та знищують повітряного противника.

У період дій своєї авіації по противнику, який атакує, пости і пункти позначення за командами (сигналами) командирів підрозділів позначають положення своїх підрозділів.

З підходом противника до переднього краю оборони вогонь усіх засобів підрозділів доводиться до найвищої напруги. Підрозділи всіма вогневими засобами знищують танки та інші броньовані бойові машини, відсікають піхоту від танків і знищують її вогнем, а піхоту, яка увірвалася на передній край ОП підрозділів, – вогнем уприутул, гранатами і в рукопашному бою. Бій за кожну траншею ведеться за принципом “ні кроку назад”. Для недопущення просування противника по траншеях і ходах сполучення в них швидко встановлюються заздалегідь підготовлені їжаки, рогатки та інші переносні загородження. За необхідності танки і БМП (БТР), які входять до складу бронегрупи, під прикриттям аерозолів (димів) або використовуючи приховані шляхи можуть висунутися і зайняти позиції у своїх ОП.

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ НА ПЕРШОМУ РУБЕЖІ ОБОРОНИ

Якщо противник вклинився в район оборони (опорний пункт), командир батальйону (роти) повинен вогнем усіх засобів і бронегрупою зупинити його просування по фронті та в глибину, закріпити свої фланги на ділянці вклинення і подавити противника вогнем, крім того, може висунути на вогневий рубіж до місця вклинення танки (БМП) другого ешелону (резерву), а протитанковий підрозділ – на рубіж розгортання, підготовлений на цьому напрямку.

Вогневі засади з підходом до них противника, який прорвався, за командою командира батальйону (роти) або самостійно раптово відкривають вогонь, знищують танки, інші броньовані машини і піхоту та змушують їх наступати в невідповідному для нього напрямку або на підготовлені мінно-вибухові загородження.

Контратака другим ешелonom (резервом) організується особисто командиром батальйону і проводиться разом з другим ешелonom бригади (полку) під час вклинення незначних сил противника. Вона ведеться до повного знищення противника і відновлення оборони. На напрямку наступу сил противника, що переважають, батальйон контратаку не проводить, а обороняється за принципом “ні кроку назад”.

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ НА ПЕРШОМУ РУБЕЖІ ОБОРОНИ

Після відбиття атаки командир б-ну (роти) вживає заходів для швидкого відновлення системи вогню, поповнення запасу ракет і боєприпасів, відновлення зруйнованих фортифікаційних споруд і інженерних загороджень, організовує відновлення ОтаВТ, які вийшли з ладу, евакуацію поранених. Про результати бою він доповідає командирю бригади (полку).

Пр-к, який вклинився на стику з сусіднім батальйоном (ротою), знищується у взаємодії з сусідом вогнем усіх засобів, а за сприятливих умов обстановки і рішучою контратакою.

Якщо пр-к обійшов район оборони (ОП, БЦ), б-н (рота) організовує кругову оборону і продовжує утримувати позиції, які займає. Частина вогневих засобів переміщується на загрозливий напрямок.

Під час вклинення незначних сил пр-ка (до роти) в район оборони батальйону на глибину ОП взводів рот І ешелону батальйон може проводити контратаку самостійно з метою знищення пр-ка, який вклинився в оборону, і відновлення положення по передньому краю. При цьому найближчі резерви пр-ка повинні бути зупинені ударами авіації, вогнем артилерії, засобами дистанційного мінування місцевості старшого начальника на період проведення контратаки, а пр-ник, який вклинився в оборону, повинен бути зупинений і надійно подавлений вогнем усіх засобів батальйону.

Після проведення контратаки командир б-ну (роти) негайно вживає заходів для відновлення оборони по передньому краю і системи вогню.

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ В ОТОЧЕННІ

Бій в оточенні – різновид оборони, коли пр-ник перед фронтом, на флангах і в тилу підрозділу та відсутня можливість зв'язку зі своїми військами наземним або морським шляхом.

До оборони в оточенні б-н (рота) переходить вимушено: в обороні – у результаті прориву пр-ника на флангах або у смугах дій сусідів, а також після висадження (викиду) у тил повітряного (аеромобільного, морського) десанту; у наступі – під час дій у відриві від головних сил як передовий загін (ГПЗ), авангард, рейдовий (спеціальний обхідний) загін; при відході – коли темп переслідування пр-ника вище темпу відходу наших військ.

Навмисно до оборони в оточенні б-н (рота) переходять для утримання важливих ділянок (районів) місцевості з завданням скосування сил пр-ника.

Під час ведення тактичних дій повинна проводитися рішуча протидія спробам пр-ника здійснити оточення. З цією метою к-р б-ну (роти) зобов'язаний: постійно вести розвідку на флангах, стиках і проміжках, надійно забезпечувати їх ПТ вогнем; прагнути не тільки запобігти оточенню, але і розгромити підрозділи пр-ника, які обходять; організувати зосередження вогню всіх засобів (особливо ПТ) на загрозливих флангах; вчасно перегрупувати СіЗ, щонайперше Т і БМП, висувати на загрозливий напрямок П еш. (резерв); не допускати розчленування бойового порядку б-ну (роти) і виходу пр-ника на фланги і в тил; у взаємодії з силами старшого к-ра сміливо, швидко і рішуче контратакувати підрозділи пр-ника, що обходять, у фланг і в тил, використовуючи вогонь артилерії і допомогу сусідів.

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ В ОТОЧЕННІ

Б-н (рота) в оточенні, активними і рішучими діями повинен скувати як найбільше сил пр-ника і бути готовим тривалий час вести дії у відриві від головних сил.

Під час ведення бою в оточенні б-н (рота) повинен міцно утримувати займаний район (ОП), запобігати розчленуванню оточених підрозділів, не втрачати безпосереднього зіткнення з пр-ком і не допускати зосередження своїх підрозділів на невеликій ділянці місцевості, де вони легко можуть бути уражені ударами всіх видів зброї пр-ника. Для цього командир б-ну (роти) зобов'язаний: створити суцільний фронт кругової оборони, надійно забезпечити стики між підрозділами і міцно утримувати займаний район (ОП); підпорядкувати собі підрозділи, які не входять до складу б-ну (роти), але опинилися в оточенні, і поставити перед ними завдання; підтримувати високий бойовий дух у підрозділах, організованість і постійну БГ; якщо можливо, установити і підтримувати взаємодію з підрозділами, які діють поза оточенням, і вчасно позначити положення підпорядкованих підрозділів для своєї авіації; вогнем усіх засобів та участю в контратаках, проведених ст. ком-м, протидіяти атакам пр-ника, які спрямовані на розчленування БП, і знищувати пр-ника, що вклинився в оборону; швидко і приховано маневрувати підрозділами, вогневими засобами, особливо Т і БМП, перекидаючи їх на загрозливі напрямки, та вчасно відновлювати резерв; забезпечити посадку вертольотів у розташуванні своїх підрозділів та організувати прийом і збір вантажів, що викидаються з літаків; встановити жорсткий режим витрат ракет, б/п, медикаментів, продовольства і ПММ.

Б-н (рота) може вести бій в оточенні у складі бригади, полку (батальйону) або самостійно.

Під час ведення бою в оточенні у складі бригади (полку, б-ну) б-н (рота) діє так само, як і під час ведення позиційної оборони.

Побудова оборони б-ну (роти) включає ті самі елементи, що й за звичайних умов.

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ В ОТОЧЕННІ

БП будується в один ешелон з виділенням ЗВР. І еш-н б-ну (роти) під час бою в оточенні призначений для утримання фронту оточення, недопущення розчленування підрозділів, які перебувають в оточенні, знищення пр-ка перед переднім краєм і при вклиненні в оборону, утримання зайнятих позицій і створення умов для прориву і виходу з оточення. ЗВР і БнГр займають визначені для них райони зосередження, які забезпечують маневр на танконебезпечні напрямки. Мінбатр та інші арт. підрозділи готують вогневі позиції, які забезпечують завдання ударів по всіх напрямках. Частина артилерії виділяється для стрільби прямою наводкою.

Підрозділ ПШО здійснює прикриття спостережного пункту та головних сил б-ну на найбільш імовірних напрямках завдання ударів засобами повітряного нападу пр-ника.

Система опорних пунктів і вогневих позицій б-ну (роти) під час ведення бою в оточенні будується з опорою на суцільну (кільцеву) оборонну позицію. Якщо до кругової оборони перейти не вдається, система ОП і ВП будується з опорою на окремі опорні пункти рот (взводів), що перекривають найбільш імовірні напрямки дій пр-ника. Проміжки між ними прикриваються вогневими засідками, інж. загородженнями і вогнем Т, БМП, артилерії. У систему оборонних позицій і районів включаються райони (місця) розміщення підрозділів ТхЗаб і тилу, які обладнуються як опорні пункти.

Система вогню б-ну (роти) під час ведення бою в оточенні повинна заб-ти ураження пр-ка перед фронтом оборони та в її глибині, максимально використовувати вогневі можливості БМ, ПТРК, стрілецької зброї і враховувати вогневе ураження, яке здійснюється ст. ком-ром.

Під час ведення бою в оточенні загородження на напрямку ймовірного головного удару пр-ка, танкодоступних напрямках, у проміжках між ОП рот (взводів) влаштовуються з найбільшою щільністю.

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ В ОТОЧЕННІ

Розвідка в оточенні ведеться всіма СіЗ підрозділів, що перебувають в оточенні, та повинна встановити час, напрямки ударів пр-ка та його склад і вчасно розкрити підхід його резервів.

Основна частина підг-ки до бою в оточенні пров-ся завчасно під час її організації. ОП підрозділів готуються до кругової оборони. Особлива увага прид-ся орг. СВ і форт. обладн-ню р-ну оборони (ОП).

У разі виникнення загрози оточення командир б-ну (роти) уточнює своє раніше прийняте рішення на бій (дії) або приймає нове.

Під час оцінювання обстановки ком-р б-ну (роти) додатково вивчає стан, можливості та забезп-сть підрозділів, які не входять до складу б-ну (роти) і тимчасово йому підпорядковані. У замислі на бій в оточенні він визначає: напрямок зосередження основних зусиль і райони місцевості, від утримання яких залежить стійкість оборони; способи недопущення звуження фронту оточення і розчленування оборони (якого пр-ка, де, у якій послідовності та як розгромити, з вказівкою порядку вогневого ураження і дій підрозділів); бойовий порядок і систему опорних пунктів і вогневих позицій.

Бойові завдання підпорядк. підр-лам ставляться короткими розпорядженнями. Під час організації системи вогню в б/завданнях вказується більша, ніж за звичайних умов, кількість запасних позицій в/засобів, рубежів дій (позицій) БнГр, гранат-му і ПТ підрозділам, а також встановлюється ліміт витрат б/п. До підпорядкованих ком-рів доводиться порядок взаємодії, а за потреби і питання всеб. заб.

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ В ОТОЧЕННІ

Під час організації взаємодії, крім звичайних питань, ком-р б-ну (роти) погоджує дії рот (взводів), вогневих засобів, бронегрупи. Вогневих засідок і резерву під час завдання пр-ком ударів з декількох напрямків, розсічення бойового порядку.

Під час організації ТхТл забезпечення визначається наявність мат/засобів і жорстко лімітується їх витрата; визначається порядок приймання вантажів, що доставляються повітрям, збирання і використання ОтаВТ й інших мат/засобів пр-ка.

Основні зусилля штабу б-ну під час ведення бою в оточенні зосереджуються на встановленні взаємодії з підрозділами, які діють поза оточенням і вищим штабом; координації зусиль розвід/органів на визначенні напрямків дій пр-ка, уточненні його складу; збиранні та аналізі даних обстановки; доведенні завдань до підпор-х підр-лів.

Початком бою в оточенні вважається момент створення противником суцільного фронту оточення.

Атака пр-ка відбивається вогнем усіх засобів б-ну (роти). У разі вклинення пр-ка ком-р б-ну (роти) вживає всі заходи, щоб зупинити його просування діями загальновійськових підрозділів I ешелону, завданням йому вогневого ураження діями підрозділів із засідок, висуває на загрозливий напрямок БнГр, гранат., ПТ підрозділи і резерв. За сприятливих умов становище відновлюється проведенням контратаки.

Якщо пр-к вклинився на декількох ділянках, уживають всіх заходів для його знищення на найбільш небезпечному напрямку, а на інших ділянках – щодо недопущення його подальшого просування.

Б-н (рота) веде бій в оточенні доти, поки це необхідно або доцільно. За виникнення сприятливих умов і з дозволу (за наказом) старшого командира ³ готується і здійснюється прорив і вихід з оточення.

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ ВНОЧІ

Основним завданням підрозділів під час оборони вночі є відбиття раптової атаки пр-ка. Для цього к-р б-ну (роти) зобов'язаний: посилити бойову охорону, спостереження за пр-ком і за інж/загородженнями перед переднім краєм оборони та організувати підслуховування, а також виставити безпосередню охорону в усіх підрозділах (спостерігачів, парні патрулі); тримати більшу частину підрозділів і вогневих засобів, які займають опорні пункти на I позиції, в постійній готовності до відкриття вогню і відбиття атак пр-ка; готувати за світлої частини доби всі вогневі засоби, резерв і БнГр до дій вночі; підготувати вогневі засоби, які розташовані в глибині ОП, до зайняття тимчасових ВП на передньому краю; указати, по яких ділянках місцевості перед переднім краєм, у проміжках між підрозділами і на флангах підготувати додатковий вогонь і передбачити інші заходи щодо забезпечення проміжків між ОП, стиків і флангів; установити порядок освітлення місцевості перед переднім краєм своєї оборони, а також пр-ка в ході бою; забезпечити підрозділи, які обороняються, трасуючими снарядами, патронами з трасуючими кулями та засобами освітлення місцевості. Якщо в районі оборони (ОП) проводяться інженерні роботи, к-р б-ну (роти) організовує охорону підрозділів, які працюють, та встановлює для них пункти збору на випадок відбиття раптового наступу пр-ка.

На підставі вказівок старшого начальника під час організації світлового забезпечення к-р б-ну (роти) повинен передбачити: світлові сигнали для взаємного впізнавання; цільовказівки і підтримки взаємодії; порядок освітлення цілей і об'єктів пр-ка; порядок застосування приладів нічного бачення; порядок боротьби із засобами освітлення і приладами нічного бачення пр-ка; добре видимі вночі орієнтири; розпізнавальні знаки свого особового складу і техніки; забезпечення підрозділів засобами освітлення місцевості і ведення прицільного вогню зі стрілецької зброї вночі.

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ ВНОЧІ

З виявленням переходу пр-ка в атаку по ньому відкривають вогонь підрозділи, які обороняються на позиції бойової охорони, а також артилерія, міномети і чергові вогневі засоби. Т, БМП та артилерія ведуть вогонь прямим наведенням по окремих цілях, а також зосереджений вогонь по пр-ку, який атакує.

Атака пр-ка відбивається з відстані, яка забезпечує ефективне ведення вогню з використанням приладів нічного бачення або при освітленні бойового порядку пр-ка всіма наявними засобами світлового забезпечення, а з підходом пр-ка до переднього краю оборони на 300-400м і освітлювальними постами рот І ешелону. Осліплення пр-ка, здійснюється за допомогою освітлювальних і димових снарядів (мін) і ракет.

Артилерія і міномети пр-ка, які ведуть вогонь освітлювальними снарядами (мінами), а також його прожекторні установки знищуються в першу чергу.

Підрозділ ПШО, а також механізовані і танкові підрозділи, які не зайняті боєм з наземним пр-ком, відбивають нальоти його літаків і вертольотів та знищують освітлювальні авіаційні бомби і снаряди (міни).

У разі вклинення пр-ка в оборону вживають заходів щодо недопущення його просування до флангів і в глибину. Б-н (рота) зосередженим вогнем артилерії, фланговим вогнем Т, БМП і ПТ підрозділу завдає ураження пр-ку, який вклинився, і зупиняє його просування. Контратака II еш. (рез.) пров-ся вночі, у фланг і в тил пр-ка за задалегідь перевіреними напрямками. Під час переходу від нічних дій до денних підрозділи і вогневі засоби, які переміщені на ніч на тимчасові вогневі позиції, перед світанком за наказом к-ра б-ну (роти) приховано займають свої основні позиції.

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ ВЗИМКУ

Природні умови взимку суттєво впливають на організацію оборони і бойове застосування підрозділів.

Місцевість з великою кількістю боліт, озер, рік, висот та інших важкопрохідних ділянок, а в зимовий період і глибокий сніговий покрив сприяють створенню оборони меншими, ніж за звичайних умов, силами.

Оборона взимку організовується на більш широкому фронті, на доступних для наступу противника напрямках і будується окремими ротними і взводними опорними пунктами, які підготовляються до кругової оборони. Основні зусилля зосереджуються на утриманні доріг і прилеглих висот, населених пунктів, озерних дефіле, переправ через водні перешкоди та інших важливих об'єктів. Проміжки між ротними і взводними опорними пунктами можуть бути більшими, ніж за звичайних умов. У них улаштовуються різноманітні загородження, організовуються вогневі засади і патрулювання.

Під час організації оборони взимку командир батальйону (роти) додатково визначає: напрямки, найбільш доступні для дій противника, особливо диверсійно-розвідувальних груп, і способи їх знищення; заходи щодо утримання вузлів доріг, населених пунктів, висот й інших важливих об'єктів та забезпечення флангів і проміжків, підготовки ОБТ, а також засобів захисту від ЗМУ до роботи в умовах низьких температур, щодо обладнання укриттів для зігрівання особового складу і захисту його від переохолодження та обмороження; порядок розчищення фортифікаційних споруд, відновлення загороджень після сильних снігопадів, улаштування під час бездоріжжя водостоків у траншеях, укриттях і на вогневих позиціях.

ВЕДЕННЯ ОБОРОННОГО БОЮ ВЗИМКУ

Під час інж. обладнання району оборони (ОП) береться до уваги глибина снігового покриву, глибина промерзання ґрунту, товщина і стан льоду на водних перешкодах. На скельному ґрунті і на болотистій місцевості фортифікаційні спорудження будуються насипного типу, при цьому використовують сніг, лід і камінь. Якщо сніговий покрив глибокий, траншеї і ходи сполучення обладнують зі снігу. Схили, спрямовані в бік противника, за наявності часу заливаються водою для обмерзання.

На підступах до оборони ділянки доріг у дефіле і важкопрохідних місцях, укриття перед переднім краєм оборони, які можуть бути використані пр-ком, руйнуються або мінуються. Перед переднім краєм і в глибині оборони влаштовуються мінно-вибухові загородження, завали і перешкоди з валунів. Лід на ріках, озерах і в затоках на окремих ділянках готується до підриву.

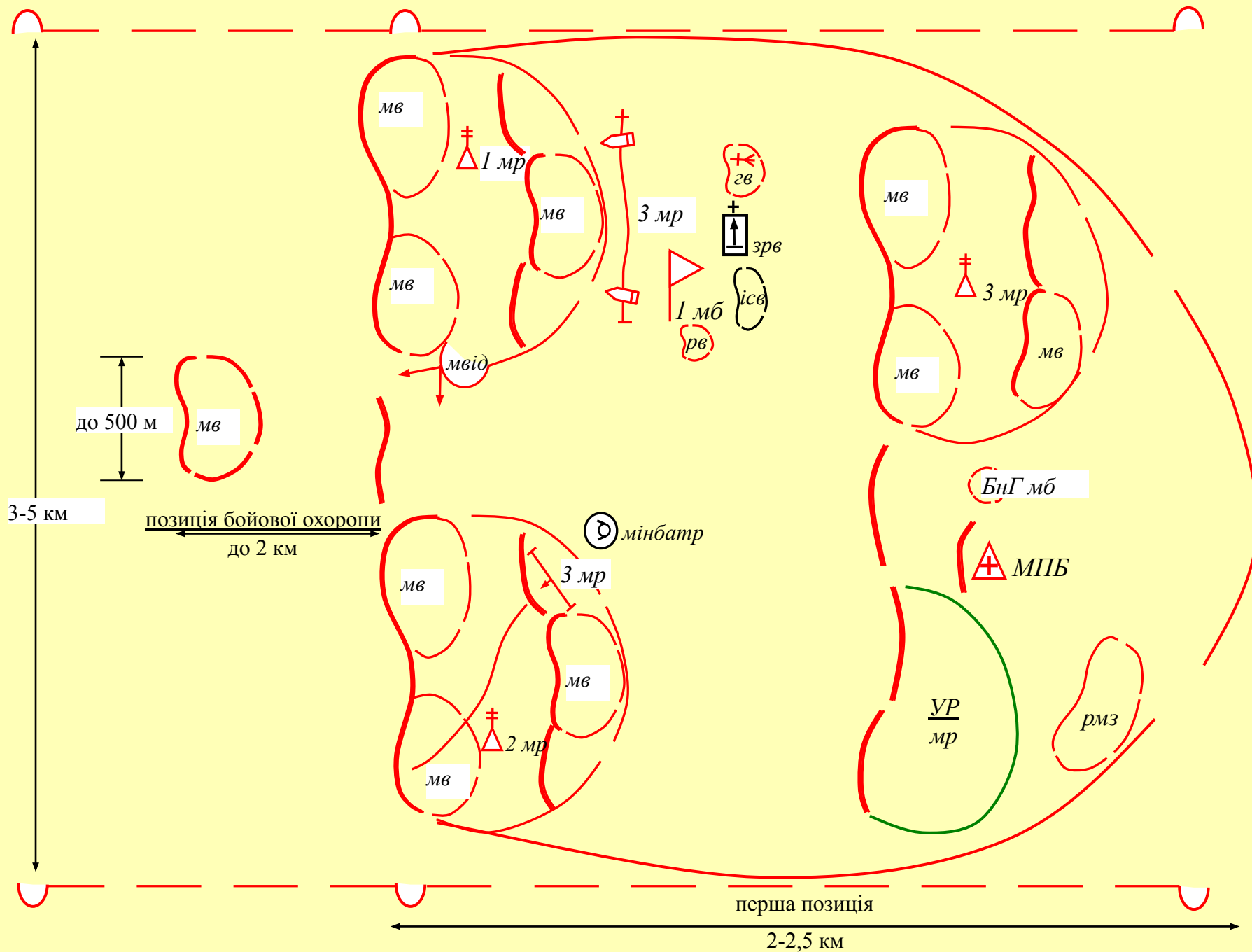
Оманні споруди через легкість їх улаштування і важкість маскування дійсних окопів і укриттів набувають великого значення. З метою тактичного маскування ОіТ фарбується білим кольором, а особовий склад використовує білі маскувальні халати.

Під час організації Тх і Тл забезпечення в батальйоні (роті) передбачається створення додаткових запасів ракет, боєприпасів, продовольства, палива та підтримання в постійній готовності до застосування в умовах низьких температур озброєння і техніки, уживають заходів щодо запобігання обмороженню. Підготовлюються в підрозділах пункти обігріву особового складу.

Медичний пункт батальйону розміщується в опалювальних приміщеннях або укриттях і забезпечується запасом палива, а також теплим одягом для поранених і хворих.

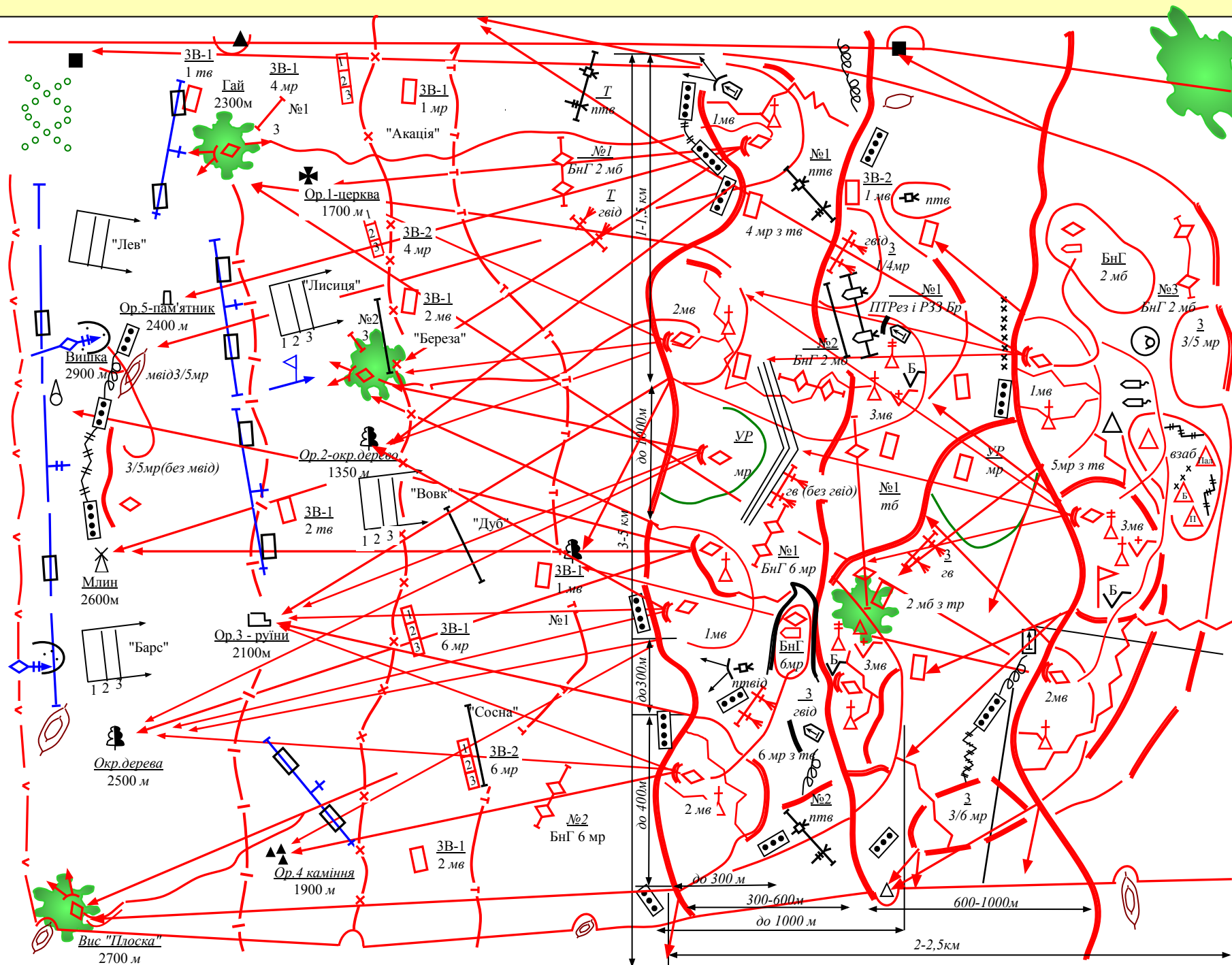

РАЙОН ОБОРОНИ МЕХАНІЗОВАНОГО БАТАЛЬЙОНУ

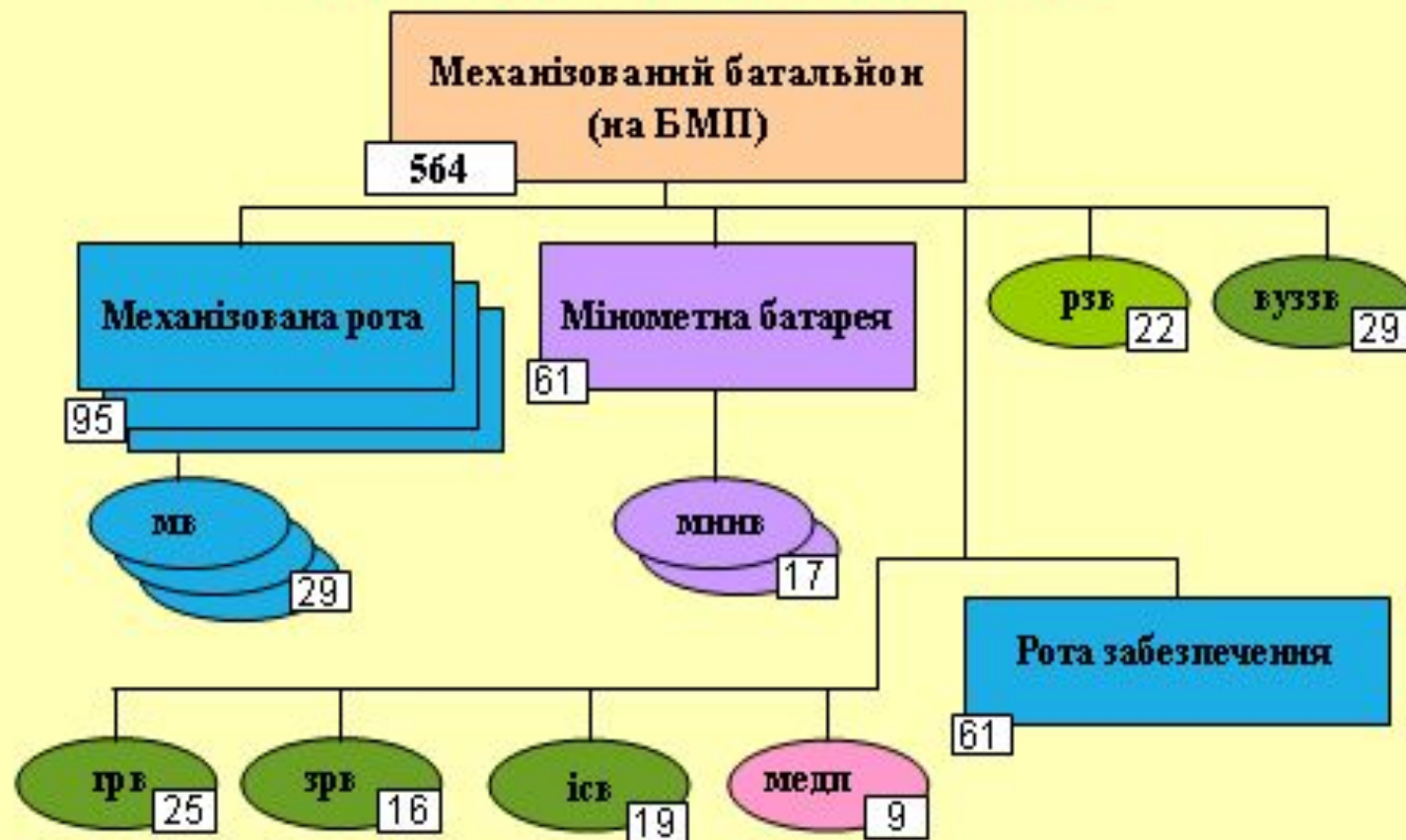
Побудова оборонного бою мб (варіант)

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

БМП – 38 од.	БМП-1К – 1 од.
БМП-1КШ – 1 од.	БРМ-1 – 1 од.
120 мм міномети – 6 од.	Автомобілі ГАЗ-66 – 6 од.
АГС-17 – 6 од.	ПЗРК – 1 од.
ПЗМ-2 – 1 од.	БРЕМ – 1 од.
Автомобіли – 30 од. (15/15)	